

VARIA2019 gave extended Educational Program October 12th – 17th.

For the first time in VARIA students was invited beforehand, and came from several countries.

The Educational Program included advanced workshop, individual coach, practice and public showing.

The full program was taught by Performance artists Andrew Morrish and Peter Trotman from Australia, the workshop warmup was given by performance and visual artist Lisa Larsdotter Petersson from Sweden.

The students was asked to wright about their experience from their one perspective - Below some of these notes.

Fantastic time during VARIA Festival enabled me to see that the way I use words and dance on the stage changes according to where I localize my imagination in my body.

Closing my eyes I localize my imagination in my head, and then usually bigger pleasure comes from playing with creating new words, juggling with pieces of dialogues, poetical description of images I see, than from dance. If my eyes are open and e.g. I localize my imagination in my forearm, then my movement in space is stronger and images created in my head are physically growing and spreading in the studio.

It was also a great pleasure for me to transform image from my imagination to movement only, thanks to it, it gained its texture, colour, shape, temperature. And then mixing dance with movement and word changed dramaturgy of my solo.

Completely new experience for me was this sensation that I can have my scenic material not only when the images I produce are strong, but also when I feel that I don't have this material, that it is unclear - and transform this uncertainty into poetic statement.

Monika Kiwak, Dancer and teacher, Polen

Notes from my personal experience of VARIA2019.

My overall experience of the festival was a very heartfelt one.

All ingredients were in place for me to grow as an artist and for this I am very grateful.

I felt comfortable and safe in the group of focused, warm and generous artists held by the space and thoughtful facilitators.

The work that we did together was exciting, insightful and enjoyable.

It was brilliant to be able to see each individual grow and develop in the few days we spent together.

I thoroughly enjoyed the first part of the festival, spending that intensive time together leading up to the sharing on Tuesday evening.

The second part of the festival was filled with mixed emotions for me personally.

We had a lovely time coming together on Thursday but somehow I just wanted that intensive work that we had started to continue.

The seminars were both very insightful and enjoyable, it was brilliant that more people joined in for those sessions, and for the performances too of course.

It was very useful to witness others from "the outside" during the seminar with Andrew and also to see Andrew, Peter and Lisa performing longer solos.

Overall it was very useful to witness others in action and of course to get the chance to perform in front of an audience, however big or small and for various length of time.

Many things fell into place for me during the week whilst observing myself and others in action, whilst improvising. It was a chance to get to know myself better.

I tend to have an idea of what it is that I should do or what I enjoy. When in the moment of flow when improvising it all comes so naturally, some things surprise me, all of it makes sense.

This is very satisfying.

Things that stayed with me from working with Andrew and Peter are things like:

"We are who we are now and that's what we've got. What is possible right now? What is my pleasure and interest right now? We all have limitations, let's work with those limitations and see what other limitations we can give ourselves. There is no need to tell people how you feel. No need for the moral. We all have our memories to work with".

"Our embodied memory of imagination".

"How to be in a receptive state of mind? How to step out of one's own way to let something magical shine through?"

Peter and Andrew make it look so easy. The way they're crafting in the moment is amazing and beautiful to witness.

I really enjoyed the various aspects that Peter and Andrew brought to the sessions; language, sensation, repetition of words, the poetics and of course following your pleasure.

I also appreciated the movement warm-ups lead by Lisa.

Overall a very pleasurable experience and a rare one to find.

Thanks for having me - Maria Svensson, Dance artist, Ireland/Sweden

Maria Svensson

Monika Kiwak

Photo Lisa Larsdotter Petersson

Att delta i VARIA2019 års utbildnings program var väldigt givande då workshops dagar leddes av två erfarna pedagoger i improvisation: Andrew Morrish och Peter Trotman.

Workshopens fokus låg på soloimprovisation och med hjälp av väl uttänkta övningar kunde vi som grupp snabbt bli trygga med varandra och tillsammans skapa en generös plattform där nyfikenhet och utforskande istället för prestige rådde.

Jag hade roligt och njöt speciellt av de filosofiska samtal som uppstod mellan övningarna där Andrew delade med sig av sin livsvisdom. Starkast intryck gjorde hans engagerade tal om vikten av feedback kollegor emellan och vad man som professionell utövare bör vara medveten om när man feed-backar någons solo.

Eftersom man som solist både är materialet självt och utövaren är det av yttersta vikt att ha en arbetsmetod som stärker den konstnärliga processen och ger en lust och kraft att komma vidare och utvecklas.

Improvisation som konstform är delikat och kräver hög medvetenhet kring just HUR man kommunicerar kring själva praktiken. Så inte självtvivel tar över! Coaching-sessionen med Peter var givande då vi jobbade med olika sätt att leka med språket och berättandet. Jag fick med mig nya verktyg.

Heja VARIA! Maria Mebius-Schröder, Dansare och improvisatör, Sverige

My participation experience.

To be a part of VARIA2019 Festival was a nice chance to combine two things: to have an opportunity to learn from a great teachers and to practice this knowledge in very inspiring environment, among people for whom improvisation is also a big passion.

This was also my first time to have met Peter Trotman and to see how he improvises and how he teaches - he was my coach - showed me different way of working with time and imagination.

I like very much his seminar and theoretical description of what is important for him in improvisation.

And other participants – I hope we will be in touch and have a chance to improvise one day again.

From the artistic point of view it was a very fruitful time to me, for which I am very grateful and I think will be resonating in me for a long time! Thank you once more for this possibility and hope to see in the future!

All the best, Aleksandra Bożek-Muszyńska, Dancer and Choreograf, Polen

För mig har VARIA utbildningsprogram under flera år varit den stora källan till att utvecklas inom improvisation. Att bli inbjuden att delta i årets kurs har verkligen gett min improvisation en kick.

Det som skiljer min upplevelse detta år är att vi alla var erfarna improvisatörer. Kursen blev då på ett helt nytt sätt en plats att möta och utvecklas tillsammans andra professionella scenkonstnärer. För mig är det som natt och dag att arbeta med personer som alla redan har grunderna inom improvisation. Att alla i gruppen ser på arbetet utifrån ett professionellt perspektiv och respekterar rummet och vårt enskilda arbete.

På den här kursen kunde vi sätta igång initierade reflektioner och samtal direkt efter våra första övningar. Alla vara vana att arbeta på detta sätt och det gjorde att vi från dag ett kom vidare i vår fördjupning av improvisationen tillsammans.

Peter och Andrew skapar en trygg och vänlig atmosfär som skapar en bas för att utforska mig själv och mina verktyg som improvisatör. För egen del känner jag mig ledsen att jag var sjuk och på grund av det inte har kraft att delta på alla andras coachningsstunder. Det är annars en otrolig utveckling att se de andra arbeta en och en. Det ger plats att anteckna och reflektera.

För mig var också samvaron med de andra deltagarna viktigt och det har redan resulterat i att jag med en av deltagarna planerar ett gemensamt projekt i två länder. Vi har också inom gruppen pratat om att hitta tid för att träffas för praktik. Det är en otroligt stor vinst för mig att bredda mitt professionella nätverk i Europa. Kursen stärkte mig som scenkonstnär och gav mig ett större kontaktnät internationellt.

Tack VARIA och lärare Peter, Lisa, Andrew för möjligheten! Ida Görsch, Sångerska och lärare, Sverige

Aleksandra Bożek-Muszyńska

Maria Mebius-Schröder

Ida Görsch

Photo Lisa Larsson Petersson

October 2019 VARIA - Keywords: Pleasure/Notice/Listen/Curiosity/Generosity/Playfulness/

One of the keywords that Andrew Morrish really put emphasis on is 'pleasure'.

I can hear his voice as an inner reminder saying: "*for your own pleasure*".

My first encounter with the solo improvisation performance practice implemented by Morrish was during a VARIA festival many years ago in Gothenburg. For me, this was a totally new way of how to think around an artistic method and practice that contradicted everything I'd learned before.

Coming from a fora where the mantra rather was '*never good enough*' this way of thinking made a major life-changing shift for me in how I wanted to work and think about it.

So to connect to the word *pleasure*. This year's new construction during VARIA, with a student group which I had the great opportunity to be part of, I could really relax and stay within an extended experience of pleasure.

Pleasure to get time to explore, discuss, play, notice, practice the tools, concentrate on my own research and be able to use the specific feedback technic with the student group.

By spending more time with this smaller group, a sense of relaxed and safe space was quickly established. We could explore our different interests without the risk of feeling exposed.

Everyone was there for the opportunity to practice the solo improvisation performance, get coaching session and give each other feedback to empower our individual interests/questions.

This kind of festival is rarely found and I'm very grateful for being part of it.

Another word that struck me is the atmosphere of playfulness.

The duo Morrish and Trotman were generous with sharing their knowledge, experiences and during the whole week they were present and observant listeners not only workshop leaders.

By been scheduled with more hours per day, we also got the opportunity to some pleasant warmup sessions held by Lisa Larsson Petersson. Even though she was the provider of the festival we could get a hint of her artistic practice and knowledge. I appreciated the warmup/preparation sessions very much.

The size of the student-group, eight persons, was perfect from my point of view. It didn't demand too much of get to know each other and being exhausted by it. The limited number of participants rather gave us the possibility to get to know each other's different ways of expressions and esthetics.

It was a good mix! I enjoyed them a lot.

With gratefulness and hope for another VARIA 2020

2019-10-28 Thank you, Benedikte Esperí, Performance and video artist, Sweden

Notater/kunstneriske tanker rundt Varia 2019

Varia 2019 ga meg mulighet til å fokusere på min personlige kunstneriske utvikling.

Miljøet mellom deltakerne og lærerne var trygt og godt, og dette ga rom for utforskning, lek og nye valg. En slik setting er (etter min erfaring) ganske unik i danse-miljøet. Derfor fremstår opplevelsen av Varia som så spesiell for meg.

Måten både Andrew og Peter arbeidet med gruppen på ga meg ny informasjon, og mange oppgaver og fokus som jeg tar med meg videre.

Arbeidet er utfordrende for meg, men jeg trenger denne typen frigjørende fokus for å noen ganger løsrive meg fra prestasjoner og forventinger knyttet til dansen.

I denne type improvisasjonsarbeid finner jeg en helt ny glede – og en lekenhet som jeg ofte leter etter når jeg danser.

Å kunne overraske seg selv og gå nye veier er så utrolig viktig, og det ga denne uken meg flere redskaper for å kunne arbeide mot nettopp dette.

Det fysiske arbeidet, samtalene og seminarne ble en helhetlig pakke – hvor både kroppen og hodet fikk utfoldet seg. Spesielt interessant for meg var det å få innblikk i fantasiens verden – og de utallige mulighetene som finnes der.

Det var en liten "a-ha" opplevelse å åpne opp denne døren.

Her ser jeg et stort potensiale for en kunstnerisk kilde, som for meg til nå har vært lite brukt.

I fantasiens verden er det ingen begrensninger – bare ideer og muligheter.

Denne gaven vil jeg ta med meg videre – og forske videre rundt i mitt individuelle arbeid.

Et annet fokus som utmerket seg for meg, var fokuset innad og på å lytte.

Jeg er nok i mange settinger en mer "action-person", så det å bli minnet på viktigheten av å lytte var lærerik.

Igjen åpner dette fokuset nye dører og muligheter.

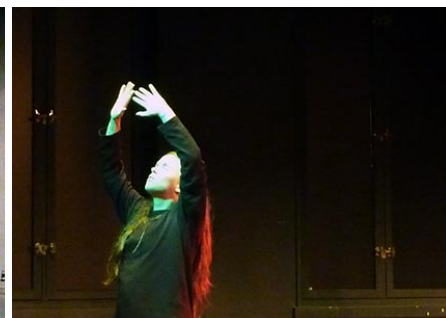
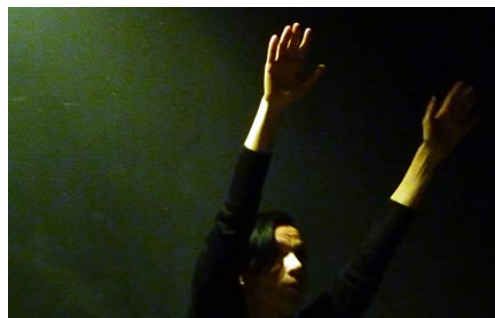
Jeg ser også at å lytte og sanse hva som skjer (både i meg selv og utenfor), gjør uttrykket mer ærlig og autentisk.

Alt i alt en lærerik uke – hvor jeg fikk mulighet og rom til å være i min egen personlige prosess.

Jeg føler en stor takknemmelighet for alle lærerne og personene jeg møtte denne uken, og jeg tar med meg mange nye tanker, fokus og innspill på veien videre.

En helt unik opplevelse, fylt av utfordringer, muligheter og glede.

Sunniva Thorsen Øverland, Dansare och lärare, Norge

Benedikte Esperí, Martin Larsson, Sunniva Thorsen Øverland

Photo Lisa Larsson Petersson

Teater Uno, Esperantoplatsen, lördag 15 okt. kl.15.37

Vi går över det mjuka trägolvet i det stora rummet med en pelare i mitten, väggarna målade svarta.

Ett par fönster står öppna, då jag går förbi ser jag ut på ett träd med höstlöv. Vinden rycker i löven, dagen är solig.

”... använd blicken, låt blicken leda er, se på detaljer i rummet, notera alla märken i golvet, fortsätt gå runt i rummet ...”

Lisa ger oss deltagare instruktioner på engelska. Vi värmer upp våra kroppar, skärper våra sinnen, gör oss redo för att öva, lära, erfara. ”... smaka på rummet, hur smakar det ...”

”Gå ihop i grupper om fyra personer. En person ställer sig med ryggen mot en vägg – så här – de tre andra trycker sig mot personen som står vid väggen – så här – ge tryck under 30 sekunder, släpp och låt sedan personen röra sig fritt ut i rummet ...”. ”Ha ett kort samtal om era upplevelser, hur var rollen som en av de som pressade på? Hur kändes du att bli pressad och att sedan röra dig fritt?”

Vi uppmanas att hålla samtalen korta och bara fokusera på det som vara intressant.

Jag vet sedan tidigare att våra lärare förespråkar samtal där man inte kritiserar eller ger varandra förslag på hur den enskilde kunde gjort något annorlunda eller bättre.

Då jag först mötte denna pedagogik blev jag skeptisk.

Under min utbildning på Konsthögskola var pedagogiken den motsatta – kritik och goda råd om hur vi kunde göra vår konst bättre eller mer intressant.

Numera föredrar jag ”Performance Improvationspedagogiken” – därför att den ger mig klart bättre resultat, på alla plan. Jag blir positiv, öppen, mottaglig, uppmärksam på de konstnärliga delar av arbetet som är centralt.

Vi arbetade i grupper om tre personer. Två dansare agerade arkitektur – stod orörliga och tysta på plats i rummet- den tredje gjorde ett 4 minuters solo. Övriga var publik. Efteråt hade alla grupper korta samtal.

Vår lärare Peter delade med sig av sina reflektioner till oss alla ”... pröva att gå tillbaks till samma ord för att påminna dig om att de är en del av uttrycksmaterialet. Tänk på att man kan använda språket till mer än att berätta en historia ...”

Personlig coachning fick jag av Peter.

Lisa, Andrew och flera av workshopsdeltagarna satt med som tyst publik.

Peter inledde med att be mig berätta om det var något speciellt jag ville arbeta med. Mina önskemål formulerades under ett kort samtal som följde ”... vill utforska ... söka ... öva mig på att befinna mig bland material som intresserar mig, hålla kvar min uppmärksamhet. Stanna, vänta in det intressanta och låta det bubbla upp, ge mig tid att vara uppmärksam...”

Peter släppte ut mig i ett långt solo, som han avbröt för att ställa frågor och uppmuntra mig att betrakta mina olika beslut. Peters närvaro tog plats i mitt solo, påverkade mig och min uppmärksamhet.

Jag fick tillgång till en mängd information och ett nytt uppmärksam tillstånd.

Härligt, intressant och utvecklande.

Tack Peter, Lisa, Andrew, Tack till alla workshopsdeltagare och Tack Varia

Med vänlig hälsning Martin Larsson, Lärare och improvisatör, Sverige

Peter Trotman teaching in VARIA2019

Photo Lisa Larsson Petersson

VARIA International Improvisation Festival 2019.

Solo-performance-improvisation i Göteborg är starkt knutet till namnet Lisa Larsdotter Petersson, till VARIA som skapats och arrangeras av henne och till de internationella solo-performance-improvisatörer och pedagoger som knyts till VARIA, bland dessa Andrew Morrish och Peter Trotman, årets australiensiska artister.

Artisterna är detta år angelägna om att de inviterade studenterna har kommit en bra bit på vägen. Årets upplaga har optimerats för ändamålet och en tredagars workshop inklusive individuell handledning avslutas konsekvent med visningskväll, där alla studenterna visar tiominuters solo improvisation inför publik.

Var och en av deltagarna visar både sin egen stil och ett urval av improvisationsverktyg signerade ovannämnda pedagoger. En gedigen blandning av kroppsmedvetenhet, scennärvaro, allvar och en redig portion humor visar tydligt varför dessa åtta har bjudits in. De förvaltar med sina färgstarka uppträdanden sin tid på scenen och visar tydligt att denna konstform förtjänar en mycket större publicitet och publik!

Improvisation och inte minst som solo-performance ligger rätt i tid! Neurologerna med sina mer och mer specifika upptäckter om hjärnans plasticitet publicerar ett växande antal nya rön, att improvisation i olika former öppnar upp hjärnan för mer komplexitet och ger både livsglädje och ett uppbromsat åldrande. Det både skapar och utnyttjar mångfald. Det ger även en gedigen kunskap i att tänka och handla utanför lådan, vilket mer och mer efterfrågas i vår komplexa tidsålder!

VARIA2019 erbjuder utöver Utbildningsprogram också seminarier av Andrew Morrish och Peter Trotman. Dessa är öppna för allmänheten och visar både praktiskt och teoretiskt hur improvisation kan utövas. Sammansättning av publik här visar att intresset inte är begränsat till dansare utan tilltalar vidskilda yrkesgrupper. Av egen erfarenhet kan jag nämna att min förmåga att lösa mer komplexa problem inom mitt yrke som klinisk kemist på Sahlgrenska Universitetssjukhuset underlättas just av min improvisationsbakgrund.

VARIA2019 avslutas som brukligt med att Lisa Larsdotter Petersson, Andrew Morrish och Peter Trotman visar sina förmågor under två kvällsföreläsningar. Den som har förmånen att se båda, kan lätt intyga hur extremt olika sådana kvällar kan förlöpa. I bägge fall kunde publiken vända hem inspirerad och nöjd.

Själv hade jag tillfrågats om att ingå i gruppen som genomför det praktiska under festivalen. Ovanpå det fick jag gästa alla arrangemang och på så sätt fördjupa mina egna kunskaper avsevärt! En deltagare som besökte seminarier och jag startar nu en grupp som praktiserar de många verktyg som VARIA har bjudit på i år och innan. Som Feldenkrais- pedagog och som improvisatör kan jag lätt se och använda mig av nyttan ett sådant arbete ger.

Christian Hüls, Volontär VARIA2019 (deltog i workshop, seminarier, såg föreläsningar, visning).

Andrew Morrish teaching & part of student group VARIA2019 Educational Program Photo Lisa Larsdotter Petersson

More info & VARIA2019 text, video, photo documentation visit www.varia-impro.se

©VARIA2019/Lisa Larsdotter Petersson